

Karawanken Bote

Uprava Klagenfurt, Postfach 115 / Uredništvo v Klagenfurtu / Naročnina (se plača naprej) mesečno z dostavo na dom RM 1,— (vključno RM 0,20 za donosilce) / Odjavo naročbe tega lista za prihodnji mesec sprejme uprava samo pisмено in le do 25. tekočega meseca / Oglasi RM 0,06 za millimeter stolpec

Stev. 27.

Krainburg, 19. novembra 1941.

1. leto

Vzhodni del Krima je docela v naših rokah

**Padec Kerča - Nosilec letal „Ark Royal“ potopljen, bojna ladja „Malaya“ težko poškodovana
Sovjetsko zračno brodoge je puščalo kri - Nove velike naloge za državnega ministra Rosenberga**

Iz Führerjevega glavnega stana, 18. novembra, Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 17. novembra naznanilo:

Kakor je bilo objavljeno po posebnem poročilu, so nemške in romunske čete včeraj po hudih bojih osvojile važno pristaniško mesto Kerča. Vzhodni del polotoka Krima je sedaj popolnoma v naših rokah. Število v prodornih in zasledovalnih bojih na Krimu privedenih ujetnikov se je medtem zvišalo na 101.600 mož. Poleg visokih krvavih izgub v poljskem boju je sovražnik po napadih iz zraka imel tudi težke izgube pri poskusu, da reši svoje čete preko morake ožine pri Kerču.

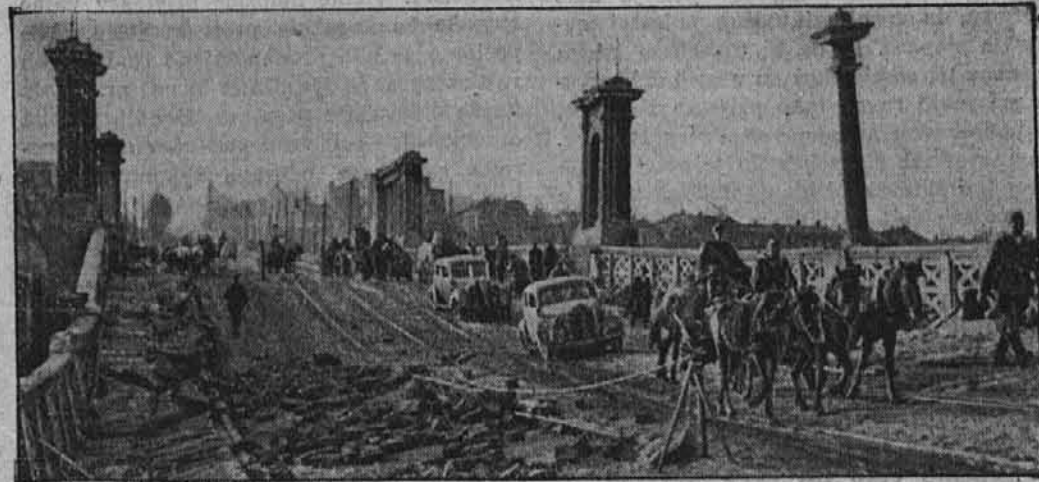
Uspešni napadi močnih skupin bojnih in lovskih letal so bili naperjeni proti nabiranju sovjetskih čet in zoper prevozne ko-

lone kakor tudi zoper letališča in železnice v prostoru okrog Moskve in na Volodji. Moskva in Leningrad sta bila v pretečeni noči bombardirana.

V morskem okolišču okrog Angleške so bojna letala po dnevi potopila neko manjšo trgovsko ladjo. Neka tovorna ladja srednje velikosti je bila poškodovana po bombnih zadetkih.

Pri napadu nemških bojnih letal na neko britansko letalsko oporišče v oazi Giarabub, o katerem je bilo govora v včerajšnjem poročilu oborožene sile, je bilo na tleh razdejano večje število sovražnih letal, med temi tudi večmotorni bombniki.

Pri zračnih bojih v severni Afriki ste bili brez lastnih izgub sestreljeni dve lovski letali.

Pohod se neovirano nadaljuje, kajti razdejavanje mostu sovjetom ni dobro uspelo.

(PK. Aufnahme: Kriegsberichter Hähle, Atl., Z.)

Od 1. oktobra je bilo uničenih 2174 sovjetskih letal

Osvojena je ena izmed trdnjav Sebastopola — Bombni zadetki na britanski plavž

Iz Führerjevega glavnega stana, 18. novembra, Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 16. novembra naznanilo:

V napadu na Sebastopol so nemške čete osvojile eno trdnjavo, ki je bila močno izgrajena in ki so jo žilavo branili. Luftwaffe je podpirala boje za Sebastopol in Kerč z napadi na utrjene naprave, na ladje in pristaniške naprave. Nek sovjetski topniški čoln in dve prevozni ladji so dobili bombne zadetke.

V bojnem prostoru okrog Tihvina sta samo dve stotnjici osvojili 113 bojnih torišč.

V morskem okolišču okrog Anglije je Luftwaffe pri otokih Färöer in vzhodno od Peter Head potopila dve sovražni trgovski ladji s skupno 700 brt. Dve nadaljnji veliki ladji sta bili po bombnih zadetkih težko poškodovani. Bojna letala so po dnevi dosegla polne bombne zadetke težkega kalibra na nekem plavžu pri Middelboroughu. Napadi iz zraka so bili v zadnji noči naperjeni tudi proti pristaniškim napravam na vzhodni in jugovzhodni obali otoka.

V nočni bitki sprednjih straž nemških bojnih sil z britanskimi brzimi čolni v Kanalu je bil potopljen nek sovražni brzi čoln. Lastne bojne sile niso imele izgub.

V severni Afriki so nemška bojna letala bombardirala postojanke bunkerjev pri Tobruku in neko britansko letalsko oporišče v oazi Giarabub.

Sovražnik je v zadnji noči s slabimi silami podvzel neučinkovite napade na severozapadnem nemškem obrežju. Trije britanski bombniki so bili sestreljeni.

V zadnjih tednih je nemška Luftwaffe dosegla nadaljnje velike uspehe v boju zoper sovjetska zračna brodoge. V času od 1. oktobra do 8. novembra so sovjeti izgubili skupno 2174 letal. Od teh je bilo sestreljenih 1223 v zračnih bojih, 412 po obrambnem topništvu, ostanek pa razdejan na tleh. V isti dobi je na vzhodni fronti šlo 183 lastnih letal v izgubo.

Novi veliki čin naših podmornic

Iz Führerjevega glavnega stana, 18. novembra, Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 15. novembra izrazilo:

Na Krimu so nemške čete v bojih proti Sebastopolu in Kerču v kljub žilavemu sovražnikovemu odporu pridobile na terenu,

V srednjem odseku vzhodne fronte s obili odbiti močni od pehote in oklopnici izvedeni protinapadi sovražnika. Sovjeti so pri tem izgubili 44 oklopnici.

Težke baterije vojske so z uspehom iapadle v vojni važne naprave v Leningradu.

Močne skupine bojnih letal in strmo-glavcev so napadle sovjetske poljske utrdbe, zbirajoče se čete, železnice in letalska oporišča v prostoru južno od Moskve in vzhodno od Ladoga jezera. Sovražnik je utrpel velike izgube na ljudeh, težkem orožju in materialu, ki so ga dovažali. Nadaljnji uspešni napadi iz zraka so bili naperjeni proti napravam murmanske železnice. Moskva in Leningrad sta bila v pretekli noči bombardirana.

Kakor je bilo objavljeno že v posebnem poročilu, je nemška vojna mornarica pri-

Alfred Rosenberg je postavljen za drž. ministra za zasedena vzh. ozemlja Ustanovitev civilnih uprav — Reichskommissariat Ostland

Berlin, 18. novembra, Führer je odredil, da se v vseh delih vzhodnih pokrajin, ki so jih zasedle nemške čete in v katerih so boji končani, uvedejo civilne uprave. Naloga teh civilnih uprav je pred vsem vzpostavitev in vzdrževanje javnega reda in javnega življenja.

Te civilne uprave so po odredbi Führerja podrejene enemu državnemu ministru. V to svrhu je Führer postavil Reichsleiterja Alfreda Rosenberga za državnega ministra za zasedena vzhodne pokrajine. Kot stalnega namestnika mu je Führer postavil

Največji dogodek na Angleškem

Stockholm, 18. novembra, Redko kdaj je izguba kakšne vojne ladje na Angleškem vzbudila toliko pozornosti kakor potopitev ladje »Ark Royal«. Posebno zanimanje za to angleško ladijsko izgubo izvira iz tega, da se ima angleška mornarica za njene pičle uspehe v tej vojni zahvaliti nosilcem letal. Važnejša od uporabe v boju je po anoleškem mišljenju služba letal kakšnega nosilca letal za izvidne svrhe letal, ki so nastanjena na takem nosilcu, so imenovali »očesa mornarice«. Napad na »Ark Royal« pa je dokazal, da so nosilci letal posebno občutljivi za napade podmornic. Angleško mišljenje, da je nosilec letal neobhodni sestavni del sodobne

borila zopet velik uspeh. Podmornice so v zapadnem Sredozemskem morju napadle skupino britanski hvojnih ladij. Pri tem sta dva čolna pod vodstvom Kapitenleutnanta v. Reschke in Guggenberga potopila nosilca letal »Ark Royal« in poškodovala bojno ladjo »Malaya« tako težko, da so ju morali privleči v gibraltarsko luko. Nadaljnje britanske edinice so bile zadete po torpedih. Nosilec »Ark Royal« je bil že 26. septembra 1939. težko poškodovan po napadu iz zraka, po popravilu pa zopet ponovno stavljen v službo. Britanska admiraliteta je priznala to izgubo.

V morskem področju okrog Anglije so bojna letala pred vzhodno obalo uničila neko tovorno ladjo s 1.500 brt

V severni Afriki so nemški lovci iz neke močne skupine britanskih lovcev sestrelili štiri sovražna letala.

V dobi od 5. do 11. novembra je britansko zračno brodoge izgubilo 119 letal. V isti dobi je na naši strani v boju proti Veliki Britaniji šlo šest letal v izgubo.

Gauliterja in Reichsstatthalterja dr. Alfreda Mayerja.

Predvsem so uvedene civilne uprave za pokrajine prejšnjih svobodnih držav Litve in Letonske in v delih Bele Rusije. Te pokrajine tvorijo skupno Reichskommissariat Ostland. Za državnega komisarja za vzhodno ozemlje je Führer postavil Gauliterja in višjega predsednika Henrika Lohse. Tudi v delih Ukrajine je že vpeljana civilna uprava. Za ukrajinskega državnega komisarja je Führer postavil Gauliterja in višjega predsednika Eriha Kocha.

mornarice, pojasnjuje veliko zaprepaščenje, ki ga je povzročila izguba »Ark Royal«.

Pobitost v Gibraltarju

Rim, 18. novembra, V Gibraltarju je potopitev »Ark Royal« in dovoz težko poškodovane bojne ladje »Malaya« povzročila — po besedilu preko Tangera dosepelega poročila pravo potrjost. Pobitost je bila tem večja, ko so v Gibraltar priplule s težkimi poškodbami še nadaljnje britanske ladijske enote, med njimi nosilec letal »Argus«, na katerem je videti težke bombne zadetke. V britanskem trdnjavskem mestu izražajo popolnoma očito mnenje, da so nemške, v Sredozemskem morju z uspehom boreče se podmornice britanski mornarici prizadale enega najtežjih udarec, ki jih je kdaj prejela.

Stalinovo delo

Dr. O. S. Krainburg, 18. novembra.

Pretrsljive so slike z ruskega bojišča: Na eni strani naravnost neizčrpna obilica vojnega materiala, na drugi strani nepopisna beda in revščina, kakršne si ne moremo predstavljati; vse to vidijo naši vojaki od 22. junija naprej dan na dan. Posnetki in članki vojakov iz propagandnih stotnij in filmski trakovi v tedenskih pregledih nam omogočajo jasno sliko o tem, kar označuje Rusijo Stalina, od katere se vsak evropski človek z grozo odvrača, da se vedno znova vpraša, kaj je prav za prav Stalin napravil iz Rusije in Rusov. Kajti sodobna Rusija je njegovo delo, s katerim bo zapisan v zgodovini, sveda ne kakor drugi močje z življenjskim delom, ampak s posebjeno idejo pokončavanja.

Kadar kaj doznavamo iz UdSSR: vedno gre za tisto blazno oboroževanje, ki so ga kot pripravo za bolševiziranje vsega sveta z vsemi razpoložljivimi sredstvi rinili v ospredje; vstrie s tem pa pada življenjski standard na ničlo. Nad vsem je pa kot preteč Damoklejev meč visel korobač GPU, ki je po Stalinovih navodilih v 20 letih svojega groznega učinkovanja v narodih UdSSR upihnil tudi zadnjo iskrico človeškega čuta in človeškega duševnega življenja. Ona je strašna šiba Rusije, vsled njenega brezobraznega početja je beda ljudi postala popolna, kajti le neusmiljeno pokončavanje duševnega življenja je človeku omogočilo, da je prenašal svojo bedo.

Vseeno je, pri katerem stanu ruskega ljudstva pričenjamo motrenje, kajti Stalinova nasilna oblast jih je zadela vse v enaki meri, jim uničila stari tok življenja ter jih spravila na nič. Kmet je izgubil svojo lastnino, postal je le še upravitelj nekoliko njiv. Toda gorje mu, ako ni pridelal zadosti žita ali ako je redil premalo živine; prognanstvo v Sibirijo, najčešče pa ustrelitev je bila priznanica, ki mu jo je izročila GPU, kadar je letel nanj le najmanjši sum, da morda noče doseči najvišje izmere storitve. Ali pa kadar je bil na sumu, da je še privrženec meščanske preteklosti — kar je bilo na primer že takrat slučaj, kadar je hotel v redu držati svojo hišo, ki niti ni bila več njegova lastnina, ampak v kateri je smel zgolj stanovati in garati. Takšna marljivost je bila v obeh vohunov GPU nevarna za državo.

Ista usoda kakor kmeta, je doletela tudi delavca. Noč in dan je moral garati, ne zato, da bi mogel zadostiti najnujnejšim zahtevam življenja, ampak zato, da ni bil prisiljen umreti lakote. Delo in zaslužek sta bila v

Večina celih osemnajst glasov

Rooseveltova izsiljevanja napram reprezentančni zbornici En cilj vojnega hujskača je dosežen

tako groznem nerazmerju, da je bila skratka nemogoča nabava predmetov, brez katerih civilizirani človek vendar ne more živeti: obleka ali čevlji ali tudi samo kak živilnik so pogoltnili mnogokratnik mesečnega zasluga — kako naj si potem privoščijo tak luksuz! Samo v sanjah jih je videl, ravno tako kakor kakšen radio ali sliko za sobo, v kolikor stanovanjske sobe sploh ni moral deliti s pet do 10 tujci, kar je bilo večkrat slučaj.

Rajske razmere so bile v sovjetskem »raju« delavcev in kmetov, ki pa za milijone ljudi ni bil drugega kakor krvav peklo, le za eno kategorijo ljudi, za židovske plačance in pomagače, za one zveri, ki so izdejavale zlodjevo voljo rdečega diktatorja in izročeni jim milijonom ljudi priredili muke, kakršne morejo izvirati le iz najbolj izpričenih možganov. Ti so imeli lastna stanovanja, za nje so bili radijski predmeti na razpolago, ti so poleg drugih ugodnosti življenja imeli tudi živil in delikates. Boda milijonov je bila njihova premožnost, čim več smrtnih obsodb in odgonov jim je dala možnost, da so splezali kvišku po lestvi sovjetskih stopenj. In da bi tovarišem istega plemena ter somišljenikom v vseh delih sveta pripravili ravno tako prijetno življenje, so podpihivali nakano svetovne revolucije. Na razvalinah človeških del je hotel Stalin s svojimi židovskimi hlapci dokončati svoje fantastično delo uničevanja, na kojega koncu bi naj obstal človek, ki bi padel pod nivo živine, kakor je to že v bil Rusiji v resnici. Da ta peklenska volja ni postala grozna resničnost, zato so poskrbeli naši vojaki pod genialnim vodstvom Adolfa Hitlerja. Oni so »delo« Stalina postavili konec.

Nemške čete tik pred Kerčem

Iz Führerjevega glavnega stana, 18. novembra. Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 14. novembra naznanilo:

Na Krimu stojijo naše čete tik pred Kerčem. Mesto in luka ležita pod motrečim ognjem nemškega topništva. Luftwaffe je obrežne baterije pri Sebastopolu s bombnimi zadetki onesposobila za borbo, razdejala važne vojaške naprave v luki in poškodovala dve veliki tovorni ladji.

Nadaljnji napadi iz zraka so bili naperjeni zoper čete, bežeče iz Kerča. Bojna letala so potopila pri tem dve transportni ladji s skupno 5.500 brc.

Tudi na drugih odsekih vzhodne fronte so bili doseženi uspehi pri krajevnih bojih.

V morskem okolišču okrog Anglije so bojna letala, ki so bila poslana v oborožene izvidne svrhe, južno od Lovestofta poškodovala neko večjo trgovsko ladjo in bombardirala z dobrim uspehom ladje-delnice in ostrbovalne obrate v Falmouthu.

V severni Afriki so strmoglavci pri Tobruku razbili britanske postojanke v bunkerjih.

Posamezna sovražnikova letala so nad vzhodnim ozemljem Reicha odvrгла majhno število razstrelnih bomb. Civilno prebivalstvo je imelo izgube na mrtvih in ranjenih

Stockholm, 18. novembra. Reprezentančna zbornica Zedinjenih držav severne Amerike je v noči na petek po nujni zadnji poslanici Roosevelta, ki je napovedal, da bo sicer Empiru »upadel pogum«, sprejela z 212 proti 194 glasovi zakon o odpravi predpisov glede nevtralnosti. Roosevelt je s tem dosegel nadaljnji cilj svoje politike, ki ščuva na vojno: poleg oborožitve trgovskih ladij tudi odpravo zapore plovbe po vojnih področjih. Angleška se radosti, toda pičila večina za Roosevelta in Angleško je neprijeten opomin na to, da večina ameriškega ljudstva ne mara njegove politike in da še celo ne mara vojne.

Zaključna faza v ubijanju USA nevtralnosti po židovski kliki vojnih hujskačev, se je izvršila pod dramatičnimi okolištvami. Velike množice pristašev vojne stranke so korakale proti kapitolu. Vse poslopje je bilo prenapolnjeno ljudi, kojih razdraženost in fanatizem bi naj pritiskala na še oklevajoče poslance. Debata je bila odpravljena po celi vrsti pristašev od Roosevelta zahtevane odprave zakona o nevtralnosti. Na ta način bi se naj že od vsega začetka tako rekoč s pestjo pobili na tla protiarargumenti. Svoboda in varnost sveta se ne bo prej vrnila, dokler ne bodo odstranjeni Adolf Hitler in njegovi pristaši, tako je zaklical vodja pro-govornikov. Kaj pa v resnici meni, ker po vsej priliki ne more biti prepričan o tem, da bi se moglo nemški narod odstraniti, dokazuje v naslednjem stavku: »Ako bi se izkazalo kot absolutno potrebno, bi glasoval tudi za vojno.«

Izkazalo se je pa, da so bili tokrat izgledi na večino za Roosevelta zelo slabi. Ko se je približevalo glasovanje, ne da bi bili odstranjeni dvomi o njega izidu, je Roosevelt v zadnji minuti naslovil na reprezentančno zbornico in na vodjo skupin demokratske stranke nujno poslanico, v kateri svari pred tem, da bi se morda zavrglo po senatu že sprejeti predlog, da se odpre vojni pas za USA ladje. Izjavil je, da bi opustitev takega ukrepa koristila samo Nemcem in v Nemčiji vzbudila veselje. Ako se omejitve USA poslovne svobode v obliki dosedanjega zakona o nevtralnosti ne umakne, bo oslabiljeno stališče Zedinjenih držav. V Empiru in tudi pri zaveznikih bi tak sklep učinkoval deprimujoče.

Od zunanjšega ministra Cordella Hull je sledila podobna poslanica. Treba je, da imamo v primeru posebnih prilik prostost, da lahko uporabljamo USA ladje za transport blaga v dežele, ki se upirajo proti osvojitvi sveta, katera se polagoma nam približuje. Predsednik reprezentančne zbornice je prečital opomin Roosevelta in mu iz lastne pobude pristavil, da mora obpolni zavesti o težavnosti svojega mesta izjaviti, da smatra sprejetje za absolutno nujnost. Ko so bili tako poslanci po takih res »demokratskih okolištvah« doslovno prisiljeni, da so morali delati nasilje mo-

rebitnim pomislekom ali njihovi vesti, v kolikor so jo sploh imeli, se je pristopilo k glasovanju. Ko ne bi bile pripomogle te metode izsiljevanja in to »demokratsko« izsiljeno glasovanje, se ne bi bilo doseglo tudi ne majhne večine. Roosevelt hoče zakon takoj v ponedeljek uveljaviti. Reuterjeva poročila poudarjajo, da se je od strani USA mornarice že vse ukrenilo, da se prinesejo topovi na krov vseh trgovskih ladij. V celem bo oborožitev pač še trajala štiri mesece.

V Londonu so praznovali odločitev USA o nevtralnem zakonu na banketu britanskega mornariškega vodstva. Obžalovali so pičlo večino in bili mnenja, da Zedinjene države »morda še vedno niso popolnoma zrele za vojno«. Londonski listi ugotavljajo, da gre za nadaljnji korak Zedinjenih držav, da prevzamejo vso odgovornost za vojno.

Senator Clark očita Rooseveltu, da je dosegel pičlo večino za odpravo zakona o nevtralnosti le z najmočnejšim osebnim pritiskom, kajti opozicija je popolnito pred glasovanjem imela še premoč 20 glasov. Glasovanje je pokazalo, da vsi poskusi oplaitve niso imeli zaželenega uspeha, kajti 194 članov kongresa se niti po groznjah niti po nagradah ni dalo prepovoriti. Nek drugi poslanec prinaša v JNS poročilo o načinu, kako sta se Roosevelt in Hull udeležila lova na glasove. Bela hiša je na razne poslance pritiskala tudi na ta način, da jim je obljubovala mesta sodnikov, poštinih ravnateljev itd., za primer, ako glasujejo za predlog.

Po Rooseveltu z najskrajnejšim osebnim vplivom kupljeno glasovanje glede nevtralnosti je povrh prvi korak za tajno konspiracijo med obema vojnim hujskačema Churchillom in Rooseveltom.

Po nekem UP poročilu je te dni Churchill v parlamentu nek opozicijski poslanec obdolžil, da je takrat, ko je bil še mornariški minister, za hrbot takratnega ministrskega predsednika Chamberlaina brzojavil Rooseveltu po podmorski žici, s čemer je sicer storil tudi kaznivo dejanje. Churchill se je, da se izoone cenzuri, poslužil nekega nameščenca v londonskem USA-poslaništvu kot posredovalca. Washingtonski list »Times Herald« označuje ta odkritja kot senzacionalna. Po tem listu je Churchill dobil od Roosevelta v tajno izmenjanih brzojavah zagotovilo aktivne USA-pomoči. Roosevelt je torej že takrat stal na strani Churchilla.

Zarotniški proces v Soliji

Pred vojaškim sodiščem v Sofiji teča proces proti skupini komunistov, ki so bili v službi Anglije in bive Jugoslavije in ki naj bi bili v aprilu vrgli sedanjo bolgarsko vlado ter spravili do oblasti znanega revolucionarja Dimitrova, da bi tako prepre-

čili nadaljnje sodelovanje Bolgarije z Nemčijo in Italijo.

Pri včerajšnji razpravi je podal šef policije Dragolov senzacionalno izjavo, da je z dokumenti, ki jih ima bolgarska vlada, dokazano, da je leta 1936, to je od časov famoznega zavezništva med Francijo in Rusijo, pariška vlada pod predsedstvom Leona Bluma hotela dati Sovjetski zvezi proste roke glede Bolgarije. Državni udar, ki naj bi se izvršil v Bolgariji v aprilu, je bil mnogo prej tudi diplomatski pripravljen s strani vlad v Parizu, Londonu in Moskvi. Šef policije Dragolov je tudi izjavil, da je Dimitrov po sestanku z Leonom Blumom leta 1936, vzdrževal živahne stike z bolgarskim revolucionarji, zlasti pa z znanim jugoslovanskim agentom Živkovičem in s šefom angleške delegacije pri Društvu narodov, sirom Robertom Cecilom. S tem se je Dimitrov sestal tudi leta 1930. in je od njega prejel 40.000 švicarskih frankov.

Odkritja šefa bolgarske policije so vzbudila v bolgarski javnosti velikansko pozornost, ker ponovno kažejo, kakšni so vedno bili resnični nameni Sovjetske zveze glede Bolgarije.

Bo svetu

Berlin. Führer je povodom smrti francoskega vojnega ministra generala Huntzingerja poslal francoskemu državnemu poglavarju maršalu Petainu sožalno brzojavko. V imenu državne vlade je državni minister za zunanje posle v Ribbentrop tudi brzojavno oizrazil svoje sožalje namestniku francoskega ministrskega predsednika Darlanu.

Rim. General oddelka zračnega brodograja Francesco Pricolo je odstopil od svojega mesta kot šef generalnega štaba pri zračnem brodograju in kot državni podtajnik zračne plovbe, da prevzame drug urad. Na njegovo mesto tako šefa generalnega štaba zračne sile kakor tudi državnega podtajnika za zračno plovbo je stopil general oddelka zračnega brodograja Rino Corso Fougier.

Den Haag. Tri angleška letala so napadla nek mirni ribički čoln v bližini nizozemske obale in ga potopila, pri čemer so trije ribiči prišli ob življenje. Vsled tega ponovna strohopetnega napada britanskih letalcev na neoborožene ribiče se je prebivalstvo zelo razburilo.

Zagreb. Nemška realna gimnazija v Zagrebu se nahaja začasno v Palmotičevi ulici, v kratkem pa bo dobila novo lastno palačo, ki jo bodo zgradili na Savski cesti. Gimnazijo lahko obiskujejo otroci nemških in tudi hrvaških roditeljev, ki se žele seznaniti z bogastvom nemške kulture in prosvete.

Berlin. Hrvaški lovski letalci so se izredno hitro prilagodili posebnim prilikam letalske službe na vzhodu in se uspešno udeležili bojev v zraku.

Hauptchriftleiter: Dr. Otto Schedl.

E. T. A. Hoffmann

Mojster Janez Straža

POVEST

Kakor da jo goni nenadna sila, se je gospodinja na postelji visoko vzravnila, nato je pa z globokim vzdihom omahnila nazaj na ležišče.

Zadel jo je bil živčni mrtvoud, — bila je mrtva.

»Glejmo sedaj,« so rekli meščani, »kako bo mojster Straža prenašal svojo veliko bol. Dovolj dostikrat nas je opominjal, da človek ne sme podleči niti največji nesreči, ampak da mora držati glavo pokonci in se s silo, ki jo je stvarnik vložil vsakomur v prsi, upirati preteči pogubi tako dolgo, kakor je to očitno sklenjeno v večnih božjih potih. Da vidimo, kakšen zgled nam bo zdaj dajal!«

Ne malo je bilo njih začudenje, ko so zapazili, da mojstra samega sicer ni bilo v delavnico, da so pa tam nepretrgoma delali njegovi pomočniki, tako da ni bilo niti najmanjšega zastoja, ampak so šla začeta dela pod rok, kakor da mojstra ni zadelo nobeno zlo.

»Engelbreht,« je dejal mojster onega opoldne, ko je bil zjutraj s stanovitno srčnostjo, trdnim korakom in z obrazom prešljenim od one tolažbe in onega upanja, ki mu jih je dajala njegova vera, sledil mrtvim

truplom žene in sina, »Engelbreht, treba je sedaj, da ostanem sam v moji žalosti, ki mi hoče presuniti srce, da se ji privadam in se zoper njo ohrabrim. Ti, moj pobratim, si pač moj vrli, prizadevni poslovodja in dobro veš, česa je treba opraviti v osmih dneh; kajti za toliko časa se zaklenem v svojo sobico!«

In v resnici mojster Straža osem dni ni zapustil svoje sobe. JEDI je dekla večkrat odnašala nedotaknjene doli in pogosto je bilo slišati v veži njegovo rahlo, otožno, globoko v srce segajoče tarmanje: »O moja žena, o moj Janez!«

Marsikateri Straževih znancev je bil mnenja, da se ga nikakor ne bi smelo tako prepuščati samemu sebi, ker bi ga v njegovi neprestani togi samotnosti lahko uničila. Toda Engelbreht jim je odvrnil: »Pustite ga, naj dela, kar hoče; ne poznate mojega Janeza; ako mu je moč nebesa v svoji, umu nedoseženi sodbi poslala to trdo preizkušnjo, mu je dala tudi krepost, da jo bo prestal, in vsaka posvetna tolažba bi ga samo žalila. Vem, na kak način si bo sam opomogel iz svoje globoke bolečine.«

Zadnje besede je rekel Engelbreht z nekako premetenim obrazom, ne da bi razodel svoje misli o tem. Ljudje so se moralno zadovoljili in nesrečnega Stražo pustili pri miru.

Osem dni je bilo minilo; devetega dne, in sicer jasnega poletnega jutra, zarana ob peti uri je mojster Straža popolnoma nepri-

čakovano stopil ven na delavno dvorišče med pomočnike, ki so bili sredi dela. Sekire, žage so jim zdrknile iz rok in napol otožno so vzklicali: »Mojster Straža, naš dobri mojster Straža!«

Vedrih lic, na katerih so sledovi prestane žalosti stopnjevali izraz iskrene blagostnosti do najganjlivejše nravi, je stopil med svoje zveste in jim povedal, kako so mu dobrotljiva nebesa poslala duh milosti in tolažbe, in kako da bo, okrepljen s pogumom in močjo, sedaj zopet izvrševal svoj poklic. Nato se je podal v poslopje, ki je bilo sredi dvorišča, namenjeno za shrambo rokodelskega orodja, zaplavanje izdelkov itd.

Engelbreht, pomočniki in vajenci so mu sledili kakor v vodu; ko je vstopil, je obstal skoraj kakor okamenel.

Med podrtinami pogorele hiše so bili našli na napol dogoretem toporišču sekiro ubogega Janeza, ki se jo je moglo spoznati po docela odločilnih znakih. To sekiro so bili njegovi tovariši pritrčili visoko nad durmi nasprotno stene in okrog nje, ne ravno najbolj spretno, naslikali venec iz rož in cipres. Izpod venca so pa bili napisali ime in rojstno leto njihovega ljubljenega tovariša ter datum nesrečne noči njegove nasilne smrti.

»Ubogi Janez,« je zaklical mojster Straža, ko je zagledal ta ganljivi spomenik resnično zvestih sre, in solze so mu v potokih drle iz oči, »ubogi Janez, zadnjikrat si dvignil to orodje za blagor tvojih bratov, ti pa počivaš v grobu in nikdar več ni s tvojim

vrlim delom ob moji strani ne boš več pomagal k prospanju velikih del!«

To reki je mojster Straža po vrsti pristopil k vsakemu pomočniku in vsakemu vajencu in vsakemu iskreno stisnil roko in dejal: »Spominjajte se ga!« — Vse je nato zopet šlo na delo, le stari Engelbreht je še moral ostati pri Straži. »Le pogledi, stari moj tovariš, kakšno čudovito pot je izbrala večna moč, da sem mogel prebiti mojo veliko bol. V dnevih, ko me je hotela žalost zaradi žene in otroka, ki sem ju izgubil na tak grozoviten način, že popolnoma streti, me je duh navdahnil z zamisljivo posebno umetne in zložene viseče stavbe, s katero sem si bil že dolgo belil glavo, glede katere pa nikoli nisem mogel priti na čisto. Le poglej sem!«

S tem je mojster Straža razvil naris, na katerem je bil delal celih osem dni, in Engelbreht se je zavzel tako zaradi smelosti in originalnosti izuma kakor zaradi posebne ličnosti dovršenega dela. Tako umetno, tako smiselno je bila zasnovana mehanika dela, da ga celo mnogoizkušeni Engelbreht ni mogel takoj doumeti; tem radostnejši pa je bil izbruh njegovega občudovanja, čim se je po pojasnilih mojstra Straže glede vsake najmanjše podrobnosti cele gradbe prepričal, da mora t edba nenogrešno uspeti.

Stražina vsa obitelj je sedaj obsegala le še dve hčerki, vendar je bilo usojeno, da se to domače življenje kaj kmalu pomnoži.

(Dalje prihodnik)

Belgrad kot vzgled

Uspešno delovanje velikopotezne pomoči NSV

Prenapolnjene pojasnilnice, marljivi pomagači in zadovoljni prosilci pomoči, ven in notri od ranega jutra do poznega večera! — V premenljivi praksi dnevnega poslovnega prometa v prostornem posloplju beograjskega centralnega službenega mesta NSV (nacionalno socialistične ljudske blaginje), se dobijo trajni vtisi o izmeri raznovrstnega dela, ki ga ima opraviti nacionalno socialistična ljudska blaginja tukaj na jugovzhodu, daleč od starih mej nemške države.

Delo, ki se je v času mirododne izgraditve obneslo, mora po razmeroma kratki dobi nastanka prestatiti težko vojno preizkušnjo. Spominimo se še enkrat službe NSV na bojiščih na severu in na zapadu. Za armadami prekoračijo mejo pomožne kolone, da delijo povsod tam pomoč, kjer so ljudje zašli v stisko. Na jugovzhodu je NSV pripadla ena doslej najhvaležnejših nalog: Nemški rojaki so bili brez strehe in brez sredstev, iskali so in našli močno roko dejanske nemške pomoči, ki se je izkazala že od prvega dne v najbolj velikopotezni meri.

20.000 nemških rojakov je bilo prehranjenih in oskrbovanih

Povrnimo se na vzgled Belgrada. Nad mestom so še sence nekdanjih vojnih dogodkov. Srbi so se bili vdali in naši nemški rojaki so se po tednih tesnobe čakanja zbirali tukaj pod zaščito nemške oborožene sile.

Že v tretjem tednu aprila je dospelo semkaj poveljstvo NSV. Po začetnih velikih težavah so sledile načrtne oskrbovalne akcije. Urejujoči element naj bi se pred vsem udeleževal v taboru nemških rojakov. Izkušeni možje NSV iz vseh državnih pokrajin in žene iz NS-Frauenshaft so se lotile dela, kjer je bila nevarnost, da bo stiska postala prekomerna.

Zajetih je bilo takrat 20.000 ljudi, velikanska množica, ki jo je bilo treba prehranjevati in oskrbovati. Službeno poveljstvo je iz domovine prineslo s seboj zdravila in izdatni meri, in je moglo zagotoviti živila. V štirih okrajih, ki so bili vodeni centralno, je bilo izpoljenih tisoč želj.

Lastna velekuhinja v Belgradu, ki so jo vodile in oskrbovale marljive ženske roke, je v teh dneh prve pomoči imela prav rekordne obiske. Nad 3.000 ljudi je vsak dan sedelo pred kadečimi se skledami. Zajtrk, kosilo in večerja — so bili na jedilnem listu. Štiri pekarije so z veleobratom delale tudi za tiste nemške rojake, ki so se polagoma vračali iz njihovih podeželskih skrivališč. Vsi so se nasitili, kakor je to s ponosom ugotovilo računsko poročilo.

Najbolj moderna bolnišnica je last NSV

Poleg skrbi za telesni dobrobit pa niso bile pozabljene tudi druge bistvene naloge oskrbe. Pekarom so se pridružili nadaljnji potrebni rokodelski obrati, pred vsem čevljarke in krojaške delavnice. Skoro vsakemu nemškemu rojaku je nedostajalo takrat najpotrebnejše, čisto jim je bila ostala od lastne imovine samo raztrgana obleka in pokvarjeno obuvalo; večkrat so prišli možje, ki so jih prisilili, da so morali služiti v srbski vojski, k okrajnim službenim mestom v ostankih raztrganih uniform. Vsled tega so morali iz NSV zalog oblek okroglo 12.000 ljudi na novo obleči. Po nekaj tednih se je to raznovrstno delo pri seštevanju pokazalo kot edinstvena celokupna datatev. Pozabiti se v tej zvezi ne sme pomoči s pohištvo in podelitve osebnega ter posteljneva perila. Omeniti je treba na dalje zagrenjene besede neke bolane nemške žene, ki izborno označujejo razmere v stari srbski nasilni državi: »Moralo je šele priti do vojne, da smo vendar enkrat bili sprejeti v redno bolnišnico«.

To belgrajsko bolnišnico, eno najlepših in najbolj moderno opremljenih, je NSV dovedla njenemu namenu. S tem je nastal v Belgradu na polju oskrbe bolnikov temeljit preokret. Naši nemški rojaki so pred vsem trpeli pod prejšnjimi srbskimi razmerami; v slučajih bolezni se prizadetim rodbinam ni dalo prilike, da bi bili sprejeti v sodobne bolnišnice. V novem NSV domu je sedaj za vse najboljše preskrbljeno. Zgradba ni trpela vsled vojne in je danes v službi nemških rojakov, ki pod vestno oskrbo izkušenih sester NSV in najboljših nemških zdravnikov tukaj okrevajo. Že praksa prvih mesecev kaže, da se je tukaj

odprlo hvaležno delovno polje za nemškega zdravnika.

Zdaj bo treba načrtno na novo zgraditi

Sedanost in bodočnost postavljata NSV pred nove naloge. Novi načrti se ureničujejo in nove naprave se preizkušajo. Število oskrbovanih je v primeru s prvim časom precej nazadovalo. Oskrba obsega še okroglo 6.000 ljudi, še vedno znatno število, toda najtežje je že za nami. Na najširši podlagi se po vzrocu nemške države in z dejansko pomočjo med tem že izučeni nemških moči lahko pristopi dragocenemu podrobnemu delu. Povsod v deželi so na delu že pomožne stanice za mater in otroka (Mutter und Kind), NSV sestre so v službi in, kjer je bilo mogoče, so se zopet napolnile zaloge. Tako se je preko poletja spravila skupaj bogata zaloga živil, ki je v vsakem oziru zadostna priprava za bodoče jesenske in zimske mesece. V pokrajinsko krasno ležeče okrevališče nemške kulturne zveze se sprejemajo oni, ki so potrebni oddiha. Na beograjskem kolodvoru je pa z uspešnim sodelovanju z nemškim rdečim križem pričela delovati kolodvorska služba NSV. Prehajajočim nemškim vojakom se daje popotna preskrba in časopisi. Slično nalogo izvršuje nova krepilna stanica NSV na letališču.

Delo krog praktične pomoči se je s tem čim najbolj razširilo. — Kako naglo se lahko pomaga tudi v presenetljivih primerih dokazuje nenadna izvanredna služba NSV pred nekaj tedni. Že v najkrajšem času po nezgodi vsled eksplozije je bilo na kraju samem takoj alarmirano poveljstvo NSV s pomožnimi močmi, živili in obvezili. Ta primer kaže, da je nemška pomoč na jugovzhodu ob vsestranskem delovanju kos tudi najtežjim zahtevam.

Vojni poročevalec Hans König

Šport

Častni neodločeni izid

Krainburški nogometaši v Klagenfurtu

Igra za mojstrstvo koroškega nogometa je bila v nedeljo po daljši prekinitvi nadaljevana z igro Sportgemeinschaft Krainburg proti športnemu klubu Rapid Klagenfurt. Nogometaši iz Klagenfurta so morali presenetljivo oddati eno točko igralcem iz Krainburga, pač pa so morali v drugem polčasu izhajati brez vratarja Potschlepa, ki je bil poškodovan. Tla so bila težka, vendar je bila borba napeta in bi bila lahko še do zadnje minute prinesla odločitev. V tej prvi igri v Klagenfurtu so se Krainburžani pokazali s svoje najlepše strani, in vnovič dokazali, da so v igri ravno tako močni kakor druga koroška moštva. Rapid je dobil včeraj prasko samo po enem očesu, ker razsodnik Haschay gostov v resnici ni favoriziral.

Planiška skakalnica

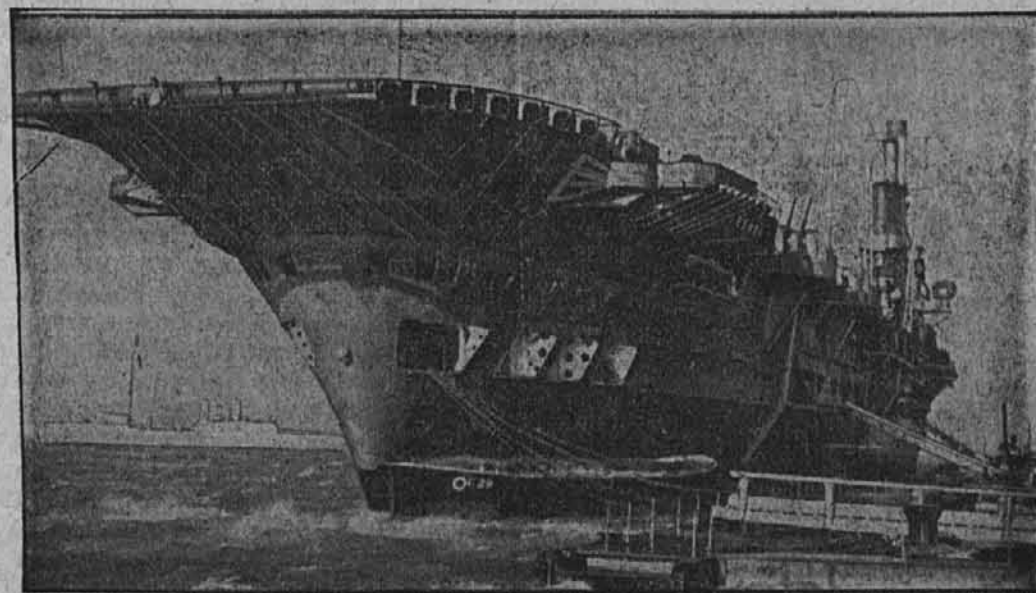
Dodatno k našemu poročilu o izgraditvi te skakalnice (glej »Karawanken Bote« št. 23) hočemo danes navesti najdaljše dosežanje skoke v Planici. Leta 1936. je preskočil Bradl 101,50 m; to je bil prvi primer v zgodovini smučarstva, da je bila dosežena daljava čez 100 m. Planica je zaslovela po vsem svetu in zanimanje za največjo smučsko skakalnico je raslo iz sezone v sezono. Leta 1938. je Bradl dosegel 104, 105 in 107 m, 1940. Berauer 101, Franz Maier 101, Bradl 103, 1941. Maier 101, Häckl 105, Schneidenbach 102, Palme 104, Klopfer 106, Lahr 109, Kraus 111, Gehring pa celo 118 m.

Dr. Erwin Mehl — profesor telesne vzgoje. Dr. Erwin Mehl je znan tudi med inozemskimi strokovnjaki kot neutrudljiv raziskovalec telovadne in športne zgodovine. Dolga leta je bil načelnik univerzitetnega zavoda za telesno vzgojo. Zdaj so ga imenovali za honorarnega profesorja univerze Wien, kjer bo predaval zgodovino telesne vzgoje.

Slavni Karl Schäfer, znani olimpijski in bivši svetovni prvak v umetnem drsanju, je dobil od pristojne športne federacije pooblastilo, da se lahko spet udeležuje tekmovanj. Odslej bodo namreč imeli tudi poklicni drsalci možnost nastopanja; dozdej jim je bilo tekmovanje prepovedano. Kakor se bralci športniki spominjajo, je Schäfer ob koncu lanske sezone nastopil na ljubljanskem drsališču ter bil deležen vsesplošnega občudovanja.

Oklopne zapore pred Leningradom ponaših četah premagane. Tudi te oklopne zapore za naše hrabre vojake niso nobena ovira. Medtem ko je pehota bežečim bolševikom za petami, se civilno prebivalstvo iz bojnega ozemlja spravlja na varno. (PK. Aufnahme: Kriegsberichter Lehr, HH., Z.)

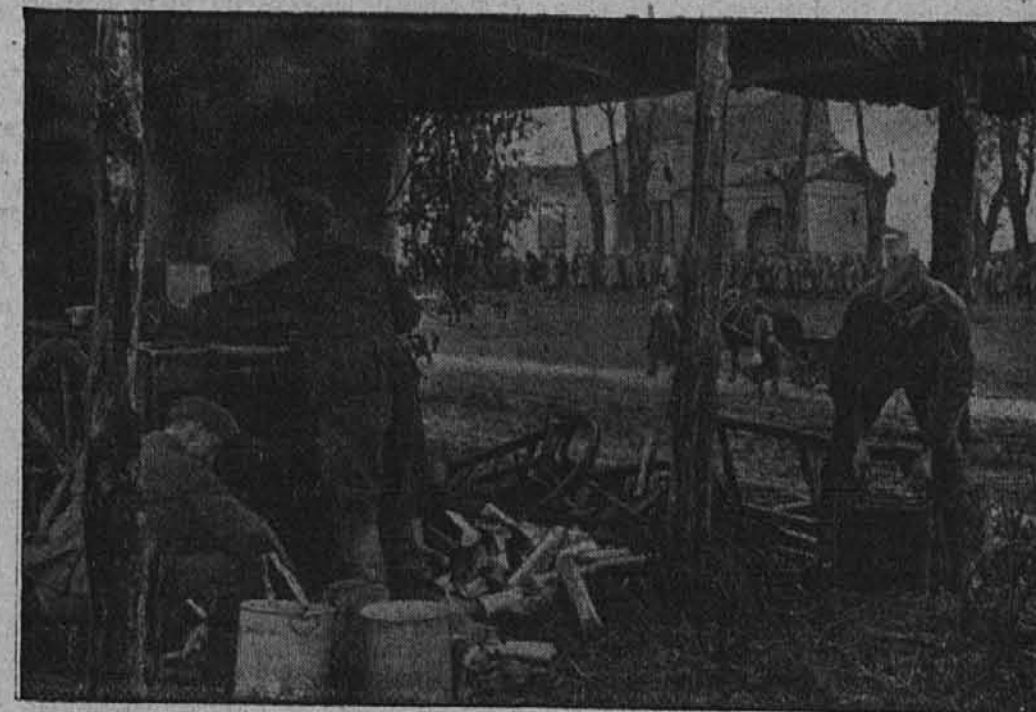
Britanski nosilec letal »Ark Royal« potopljen. Naša slika prikazuje nosilca letal »Ark Royal«, ki je bil po nemških podmornicah potopljen na zapadnem Sredozemskem morju. (Scherl, Zander Multiplex-K.)

Letalske poljske delavnice na kolesih. Vojaki poljske letalske delavnice pri popraviljanju letalskih motorjev.

Eden izmed tisočev, ki so bili pri izvidih izvidnega oddelka ujeti. (PK. Aufnahme: Kriegaberichter Lüthge, HH., Z.)

Poljska kuhinja ima vse polno dela, kajti pri vsakem odmoru na pohodu prične živahno kuhanje in pečenje. (PK. Aufnahme: Kriegsberichter Plönik, FFB., Z.)

Gospodarstvo

Reichsmarka je vodeča računska enota

Zakaj se vodi kupna moč? — Uspešna valutna politika Nemčije

Skrivnost nemške gospodarske udarne moči je delo. Zlatu nikdar ne more vzdržati notranje vrednosti veljave, samo marljivost naroda je garant jasnih in utrjenih valutnih razmer. Francija je bila imela vkljub svoječasnemu ogromnemu bogastvu v zlatu padec tečaja frankov drugega za drugim. Celo pri dolarju je ne glede na nje-novo izredno veliko kritje z zlatom leta 1933. nastopilo več kakor 40% razvrednotenje, da o angleškem funtu sploh molčimo. Bilo je pa vendar revolucionarno dejanje, ko se je Reichsmarko popolnoma odločilo od zlate klavzule. Toplomer in varnostni faktor je namesto nje postalo delo nemškega naroda. Nobena valuta na svetu od leta 1933. ni dokazala tolike stalnosti kakor naša Reichsmarka. Delo in obtok denarja sta ostala v dobrem ravnovesju. Več dela je ustvarjalo več dobrin, večji obtok dobrin je ustvarjal in zahteval več denarja. Rittem gospodarskega razmaha je bil: Večje storitve — razširjeni promet z blagom — rastoči socialni proizvodi — povečanje denarja — naraščajoče hranilne glavnice. Med tem zahteva v proizvodnji oborožitveni material večji del; vsled tega se morajo oni deli dohodkov, ki se ne dajo spraviti v denar, usmeriti v mirnejše toke, da se ne skali ravnotežje med mezdno — cenno — kupno močjo — denarjem. To ni noben hokus-pokus, ampak trezna naloga predvsem državne banke v načrtno vodenem gospodarstvu. Reichswirtschaftsminister Funk je kot predsednik nemške državne banke povodom apela v nemški državni centrali to

njeno visoko funkcijo tako opisal: »Naš denar je toliko vreden, kolikor je vredno naše delo. Vrednost denarja izraža vrednost socialnega produkta, torej je naša veljavna socialna valuta.« Ako je več denarja kakor blaga, je rekel minister za državno gospodarstvo dalje, se mora zmanjšati denar ali povišati vrednost denarja (kar pa vodi do socialnih trenj in se mora zato od gospodarstvenega vodstva odklanjati.) Ali bi se pa moralo uvažati v državo dodatno ceneno blago, (kar se bo zgodilo po vojni). Med tem je pa treba nakupno moč tako rekoč dati na led, (kar se zdaj dogaja). V tej zvezi je treba promatrati akcijo »Elsersparen (železno štednjo) in otvoritev imovine podjetnikov pri finančnih uradih. Treba je neizrabljene dele dohodkov tako usmeriti, da ne nastane nobena škoda. Komisar cen preprečuje vsako neopravičeno zvišanje cen, odurošuje se težko kaznuje, treba je pa tudi dobre porcije lastne discipline nemškega naroda, da se upre vsem tendencam podražanja cen. V ostalem pa garantirajo za valuto, kakor je pristavil minister za državno gospodarstvo, notranja in zunanja moč države. Uspeh je na strani nemške valutne politike. Medtem, ko se je kmalu po začetku vojne zrušil blok šterlingov, se je tekom vojne stvoril v Evropi blok Reichsmarke okrog kontinentalnega klirinškega sistema. Trdna v svoji notranji vrednosti in v evropski trgovini edinstveno vodeča računska enota — se Reichsmarka obnese v vojni in miru.

Nemško pravo o davku na poslovni promet

Nadaljnje davčne oprostitve — Izvoz

Izvozne dobave so v smislu § 4. števa 3 zakona o davku na poslovni promet v zvezi s §§ 22. do 25. U. St. D. B. proste prometnega davka. Poleg tega se po § 16. zakona o davku na poslovni promet dovolj povračilo izvoznih stroškov in za vsak slučaj tudi stroški pri posredovanju za izvoz. O teh povračilih se bo razpravljalo pozneje v posebnem odstavku. Oprostitev poslovnega davka za izvozne dobave in dovoljenje za povračilo izvoznih stroškov naj ima namen, da se doseže za nemško izvozno blago nižja cena ter, da zamore to blago na svetovnem trgu dvigniti tekmovalno možnost.

Kot izvoz se smatra prevoz blaga iz davčno pravnega tuzemstva v davčno pravno inozemstvo. Vsak izvoz pa ni treba, da bi bila ravno izvozna dobava, ki ima za podlago pravno poslovanje. Izvoz je tudi razpečavanje v inozemstvu in je na razpolago podjetniku, ki hoče blago razpečati, kakor n. pr. za prodajo v inozemstvu ali sicer za drugo uporabo. Razpečavanje ni nikakor dobava ali drugačna dajatev in nimá torej dejanske davčne osnove.

Če podjetnik proda blago, ki je bilo poslano k njemu v inozemstvo, to ni zavezano davku na poslovni promet in se smatra kot neoddavljivo poslovanje v inozemstvu. V takih primerih izvoza ni treba nobenega posebnega predpisa za oprostitve, zadostuje le, če zakon o poslovnem davku oprosti dobave za izvoz, pri katerih (dobavah) se nahaja kraj dobave v davčno pravno tuzemstvu, ki so po predpisih zakona o davku na poslovni promet obdavčljive in morejo biti oproščene davka le po potrebnih predpisih § 4. točka 3. zakona o poslovnem davku. Dobava za izvoz je pod sledečimi pogoji davka prosta:

1. Potrebno je, da podjetnik za poslovno opravilo, ki je namenjeno za dobavo v inozemstvo sklene pogodbo v tem poslovanju z inozemskim odjemalcem. Kot inozemski odjemalec se smatra v smislu teh predpisov oni odjemalec, ki biva zunaj državnega območja. V tem primeru namreč ni merodajno davčno pravno inozemstvo. Dobava podjetniku, ki ima svoje bivališče izven pristojnega carinskega območja (t. j. davčno pravno inozemstvo, toda državno pravno tuzemstvo) se ne smatra za dobavo v inozemstvo. Inozemski odjemalec je tudi lahko podružnica ali organizacijska družba v državnem območju bivajočega podjetnika, če je namreč ta družba ali podružnica sklenila poslovno opravilo v lastnem imenu. Obratno pa se ne smatra podružnica ali družba (organ) v državnem območju kot inozem-

ski odjemalec, če stanuje podjetnik izven državnega območja, četudi sklene poslovno opravilo v imenu tega podjetnika.

2. Za pravilno izpolnitev poslovnega opravila mora biti predmet z dokazom odposlan v davčno pravno inozemstvo, tako n. pr. tudi izven carinskega območja in v proste luke. Odpošiljatev se izvrši praviloma z od-dajo blaga za odpošiljatev določenim osebam, ki prekrbujejo prevozne posle ali po železnici, odnosno špediterju v tuzemstvu, pri čemer pa ni važno, da li je podjetnik tu-ali inozemec. Za odpošiljatev se smatra tudi okolnost, če jo izvrši dobavnik za izvoz, ali če je predmet odposlal najeti dobavitelj podjetnika. Za primer takega vrstnega poslovanja s pošiljateljjo dobavnega blaga po prvem podjetniku po zaporedni vrsti se lahko posluži davčne oprostitve za izvoz dotični podjetnik, ki je sklenil poslovno pogodbo z inozemskim odjemalcem.

Primer: A v Krainburgu kupi blago od B-a v Gracu. B pošlje blago po železnici po naročilu A na C v Zagreb. Dobava od B na A in od A na C se izvrši potom oddaje blaga na železnico. Dobava za B je podvržena davku. Dobava za A je davka prosta, ker je on sklenil poslovno opravilo z inozemskim odjemalcem C v Zagrebu.

Kot pošiljka v inozemstvo se smatra tudi, če se odpošlje blago najprej na po davčnem zakonu dopuščenega tuzemskega pooblaščenca inozemskega odjemalca in se od tega slednje z dokazom odpošlje ali odpravi blaga v inozemstvo. Dovoljenje tuzemskim pooblaščencom za izdajo izvoznih izkaznic izda državni minister za finance ali pristojni višji finančni predsednik po predhodni preizkušnji davčne zanesljivosti glede plačila.

3. Ti predpogoji (1 in 2) morajo biti dokazani s knjižnimi vpisi.

Zahteva knjižnega izkaza ni samo formalni predpis, pač pa stvarni predpogoj za davčno oprostitve. Če ni knjižnega dokaza, se mora davčna oprostitve zavrniti. V dopolnilo knjižnega dokaza mora podjetnik dokazati resnični izvoz blaga v inozemstvo s prilogami. Pri tem so važni sledeči trije primeri:

a) Če odpošlje podjetnik blago sam, mora izkazati izvoz s prilogami o odpošiljatelj, kakor n. pr. tovorni list, poštnooddajni list, konnesement itd. ali njih dvojnik. Če podjetnik ne prejme priloge o odpošiljatelj n. pr. ker ni pooblastil svojega odpravnika za odpošiljko v inozemstvo, lahko dokaže svoj izvoz na sledeči način:

b) za slučaj vrstnega posla po potrdilu o izvozu svojega dobavitelja ali podjetnika,

ki blago odpošlje; to izvozno dovolilo mora pa vsebovati vrsto in množino blaga, dan izvoza in način odprave.

c) za slučaj oddaje ali odpošiljatelj po davčno dopustnem tuzemskem pooblaščen-cu inozemskega odjemalca, mora to izkazati z izkazilom za izvoz. Izkaznice za izvoz tuzemskih pooblaščenecv inozemskih odjemalcev, katere pooblaščenec dopušča višji finančni predsednik, veljajo le tedaj, če je v njih navedena odredba, s katero je bila izrečena dovolitev.

§ 26. U. St. D. B. (zakona o poslovnem

Dom in polje

Za boljšo rejo in zdravje prašičev pozimi

Bolj kakor kadar koli nam je sedaj na tem ležeče, da nam ostanejo prašiči zdravi in da ob dani krmi in v sedanjih rejskih prilikah povoljno uspevajo.

Skrb za povoljno uspevanje je sedaj toliko bolj utemeljena, ker je manjkalo naravne poletne krme, zelene detelje in ker živali tudi ne moremo pozimi toliko in vedno puščati na prosto, v dvorišče, na vrt ali v tekaliče, kjer bi si lahko v zemlji popoiskali za prehrano potrebnih prstnih in rudniških snovi ter bi bili tako tudi deležni blagodejnega vpliva sončne svetlobe in svežega zraka. Razen tega je še marsikje pri nas pripravljane krme za prašiče prav pomanjkljivo, čeprav se je v tem pogledu v zadnjih letih v splošnem obrnilo mnogo na boljše.

Posledica nepovoljne reje, enostranskega krmljenja in pripravljane krme je videti često v tem, da svinje grizejo les, pijejo gnojnice, postajajo mehkokostne, rjaste oz. sajaste in da sploh pri vsej naši, dozdevno dobri reji slabo uspevajo. Zakaj svinje grizejo les in se pojavljajo vse navedene ne-všečnosti?

Predvsem zaradi tega, ker tu in tam krmimo še preveč vodeno in ker v krmi manjka gotovih rudniških snovi in vitaminov, predvsem vitaminov D.

Za zadovoljivo delovanje črev in za pravilno prebavo je predvsem potrebno, da z običajno krmo ne damo živalim samo potrebne redilne snovi, marveč tudi zadostni trde, vlaknate tvarine. Vsled preveč redke, vodene krme čreva ne morejo pravilno delovati in živali hočejo ta nedostatek nevede nadomestiti s tem, da grizejo les in zid. Izkušnja je pokazala, da svinje čestokrat grizejo les, čeprav smo jim dali surovo peso in kuhan ali parjen krompir kot goste žgance, ne kot pijačo. V tem primeru pa gosta krma še ni zadostovala, moralo bi biti v tej še nekaj vlaknate snovi, kakršno je najti v otrobih, žitnem zrnju itd. Ker tega sedaj ne bo povsod za svinje v zadostni količini na razpolago, bomo pač nadomestili otrobe s sempirjem, fino zrezano suho, mlado deteljo ali lucerno, katero primešamo med goste, suhe krompirjeve žgance ali kašo oziroma med surovo zrezano peso. S fino suho deteljo, katere lahko damo na žival 1/2 do 1 kg (pač po velikosti), nudimo svinjam tudi potrebne beljakovine, in smo že rekli, da topogledni 1 kg suhe detelje nadomesti 1 kg pšeničnih otrob.

Sploh dajmo svinjam vso sedaj v bolj pičli količini na razpolago nam stoječo krmo gosto in — razen krompirja — surovo, ako hočemo, da se bo ta dobro izrabila in da se nam bodo praiči povoljno redili. Potrebno vodo naj dobijo živali posebej piti in sicer kot čisto pijačo brez kake primesi otrob itd. Tudi morebitne surove

Privod živine v Südkärnten

Po odredbi državnega ministra za prehrano in kmetijstva z dne 6. nov. 1941 o privajanju živine v Elsas-Lotringen in Luksenburg kakor tudi v osvobojena ozemlja na Spodnjem Stajerskem, Koroškem in Kranjskem je za pošiljatev ali za drugačno privajanje govede vključno teleta, svinj vključno prasce in tekače, ovac vključno jagnjeta kakor tudi konjev vključno žrebeta iz ostalega ozemlja države v imenovane pokrajine treba odobritve. Dovoljenje se dobi pri glavnem združenju nemškega živinskega gospodarstva (Hauptvereinigung der Deutschen Wirtschaft), ki lahko na svoji strani prenese pravico do odobritve na druga mesta in odredi, v katerih primerih dovoljenje ni potrebno.

pravilno prebavo. V več koristijo taki naravni dodatki, ki nič ne stanejo, in opisani naravni način reje, kot vsi razni čudežni praški, katere je bilo dobiti za drag denar. V primeru mehkokostnosti pa tu in tam tudi navedeni rudniški dodatki niso povsem uspešni. V našem primeru je bilo čestokrat dobro ribje olje, katerega bo zdaj menda bolj težko dobiti. Izkušnja in znanost je vendar pokazala, da učinek ribjega olja, ki tako blagodejno vpliva predvsem vsled vitamina D, ki se nahaja v njem, lahko povsem nadomesti tudi sončna svetloba. Le-ta povzroči, da se v živalskem telesu tvori vitamin, ki tako odločilno sodeluje proti mehkokostnosti in angleški bolezni.

Iz vseh teh razlogov tako toplo priporočamo, da ne damo prašičem v namočni in z rezanci ter z lesenim ogljem pomešani ilovici potrebne rudninske snovi in da jih po možnosti, ko dopušča vreme, tudi pozimi pustimo na prosto, pod vpliv zdravilne sončne svetlobe. Predvsem velja to za vse plemenske prašiče, pa tudi živali, katere pitamo, zaradi boljše prebave le koristi, če pridejo vsak dan malo na prosto.

Fr. Wernig.

Iz področja gospodinjje

Šramba vkuhanega sadja

Ako je gospodinja kaj vkuhala, je neobhodno potrebno, da vkuhano tudi pravilno hrani, da se bo potem tudi v resnici držalo. Kozarci za vkuhanje se morajo hraniti v hladnih prostorih, toda tako, da ne zmrznejo, nadalje morajo biti prostori zračni in brez duha; v prostorih, ki so pretopli in presuhi, se obroči iz gumija lahko drobijo in propuščajo, na tak način pa propiknejo v kozarce plesnotne glive in povzročitelji gnilobe, ki pokvarijo vsebino. Na vlažnih prostorih pa prične obroči iz gumija trohneti in tako pridejo povzročitelji gnilobe v kozarce. Ako se marmelada hrani v vlažnih prostorih, potegne v njej nahajajoči se sladkor vlago nase in tako postane marmelada zopet tekoča. Razen tega pa pridejo iz zraka povzročitelji kisanja v marmelado, tako da ta začne kisati. V premrzlih prostorih pa vsebina Weck-kozarcev zmrzne. Z tem pa je podana zopet nevarnost, da se kozarci pri otajanju razpočijo. Vsebinsko pa moramo takrat takoj porabiti, kajti zmrznjena živila se po otajanju zelo hitro pokvarijo. Tudi močan smrad vpliva na okus in na aromo v Weck-kozarcih shranjenih marmelad in žolic. Ako kozarce shranimo v prostorih, kjer stanujemo (omarah itd.), jih moramo zelo skrbno opazovati.

Nova politična komisarija v Steinu in Radmannsdorfu

Svečana izročitna uradov

V posebnem apelu se je te dni poslovil politični komisar okraja Stein, dr. Fric Dulinig, od svojih sotrudnikov, ki so ga od prvih dni njegovega delovanja krepko ljubili. Njegov naslednik je predstavljal kot svojega naslednika dosedanjega političnega komisarja v Radmannsdorfu, dra. Doujaka, ki je svojemu odločitju v službi izrekel zahvalo za doslej storjeno delo.

Dr. Doujak se je bil v Radmannsdorfu slovesno poslovil od županov okraja in od uradnikov, pri katerih je bil zaradi svojih lastnosti kot človek in zaradi svojih uspehov izredno priljubljen, kakor je tudi bil deležen zaupanja prebivalstva v okraju. To je prišlo tudi do izraza v govorih, s katerim so župani in občinski komisarji po županu Luckmannu iz Aßlinga in uslužbenci po višjem inspektorju Rachle poslovili od odhajajočega. Kot svojega naslednika je dr. Doujak predstavil višjega vladnega svetnika dr. Hierzeggerja, ki je v kratkem nagovoru pozval svoje sotrudnike, da zvesto izpolnjujejo svoje dolžnosti.

Okrežna hranilnica — Kreissparkasse v Krainburgu

Ustanovni občni zbor upravnega odbora

Politični komisar v Krainburgu, dr. Gustav Skalka, ki je tudi na čelu Kreissparkasse Krainburg, je z odobrenjem šefa civilne uprave pozval v upravni odbor kot člane: dra. Herberta Markgrafa, občinskega komisarja mesta Krainburga — Reinholda Hubera, okrožnega vodjo kmetov — Hansa Löschera, veletrgovca v Krainburgu — Willima Bitenza, zobotehnik v Krainburgu — Maksa Focka, industrialca v Krainburgu — Mihaela Ostermanna, mesarja v Krainburgu — Viktorja Suscheka, občinskega komisarja v Laaku — in dr. Nikolaja Lenčeka, pravnega zastopnika v Laaku.

Člani ravnateljstva so poleg političnega komisarja dra. Skalke: dr. Markgraf, Reinhold Huber, Hans Löscher, Maks Fock in dr. Lenček.

Upravni odbor je imel te dni sejo, v kateri se je konstituiral. V uvodnih besedah je politični komisar obrazložil namen in pomen Kreissparkasse. Upravni odbor je vzel z zadovoljstvom na znanje vse ukrepe političnega komisarja v pripravljani dobi, med tem imenovanje Ernesta Marescha, dolgoletnega hranilničnega strokovnjaka, za vodjo hranilnice in prevzem celokupnih hranilnih vlog prejšnjih hranilnic po Kreissparkassi. Nato je upravni odbor rešil vse ostale naloge, ki mu pripadajo po pravilih. Z imenovanjem upravnega odbora je torej sedaj upostavljena živa zveza med Kreissparkasso in vsemi sloji prebivalstva, tako da se zavod lahko opira na zaupanje prebivalstva in da lahko izvršuje svoje delovanje.

Zelena bralovščina

Za nekaj časa opažamo, da se zbirajo člani zelene bralovščine ob nedeljah ter odhajajo vsak v svoje lovske revirje. Z veseljem pa moramo na tem mestu poudariti, da so se združili ne le sami nekdanji lovski tovariši iz prejšnjih let, ampak da so tem pristopili tudi novo došli tovariši iz onstran Karavank z Altkärntena ter sedaj skupno in umno urejajo razna zapuščena

Kako se pridobi nemško državljanstvo?

Važna odredba ministrskega sveta za državno obrambo

Odredba ministrskega sveta za državno obrambo ureja pridobitev nemškega državljanstva za bivše jugoslovanske državljane in brezdomce nemške narodnosti v zasedenih ozemljih Koroške in Kranjske in Sp. Štajerske, ki so dne 14. aprila 1941 v teh ozemljih imeli svoje prebivališče ali domovinsko pravico.

Bivši jugoslovanski državljani nemške ali sorodne krvi kakor tudi brezdomci nemške ali sorodne krvi, ki so dne 14. aprila 1941 prebivali v osvobojenih pokrajinah Spodnje Štajerske, Koroške in Kranjske pridobijo z učinkom od tega dne nemško državljanstvo na preklic, v kolikor so priznani kot pripadniki domovini zvestega prebivalstva osvobojenih okrajev Spodnje Štajerske, Koroške in Kranjske in ne pridobijo nemškega državljanstva.

Pridobitev nemškega državljanstva se lahko preklic samo tekom 10 let. Lahko se pa že vnaprej izjavi odpoved uveljavljanja preklica pri tistih, ki so se popolnoma obnesli. Preklic ali odreko na uveljavljanje preklica izreka državni minister za državne posle v sporazumu z Reichsführerjem — državnim komisarjem za utrditev nemške narodnosti — ali pa mesta, ki so jih

oni določili. V primeru preklica se izgubi nemško državljanstvo z dnem dostavitve preklica ali pa z javno objavo preklica. V primeru odpovedi na uveljavljanje preklica, se pridobi nemško državljanstvo dokončno z objavo odredbe o odreki.

Preklic obsega, v koliko ta posledica v posamičnem primeru ni izrecno izključena — tudi zakonsko ženo in nedoletne otroke, razen ako so sami pridobili nemško državljanstvo.

Bivši jugoslovanski državljani, ki so dne 14. aprila 1941 v osvobojenih ozemljih Spodnje Štajerske, Koroške in Kranjske imeli svoje prebivališče in ki ne pridobijo nemškega državljanstva, ali ki ga pozneje izgubijo zaradi preklica, postanejo zaščitni pripadniki nemške države. Predpogoj je prebivališče v tuzemstvu. Svojestvo zaščitnega pripadnika se izgubi s preložitvijo prebivališča v inozemstvo.

V osvobojenih ozemljih Spodnje Štajerske, Koroške in Kranjske se bodo za izdajo listin in za izkaznice o nemškem državljanstvu odnosno nedržavljanstvu pobirale pristojbine in davščine po podrobnih predpisih, ki jih bo izdal državni minister za notranje zadeve.

Zvezna šola Kärntner Volksbunda

Potrebo te ustanove uvidi vsak obiskovalec

V zvezni šoli KVB v Waldu pri Kronau je že več tednov živahen obrat. Na šolanje se vpokličejo zdaj Ortsgruppenführerji KVB, potem zopet Ortsgruppenführerinen ženske skupine in končno ostali predstavniki uradov KVB. Kako potrebna je zvezna šola KVB, dokazuje najbolj dejstvo, da se tečaji in pouki vršijo ne samo vse dni meseca novembra, ampak da so preko tega šolski prostori zasedeni do konca januarja.

Po obisku te zvezne šole, ki leži sredi krasnega gorovja skupine Martulek v gornjem Posavju blizu železniške postaje Wald-Save, se dobi jasnejšo predstavo o pomenu te ustanove. V šolo se lahko spravi okrog 200 oseb. Pozimi se jih vzame pod streho le okroglo 80 oseb, ker se v enem delu hiše ne da kuriti. V drugi hiši, ki leži v največji bližini šole, je začasno spravljen tečaj učiteljskega za domače gospodarstvo in telovadbo. Tri dvorane v hiši zvezne šole same so na razpolago za predavanja. Jedilnica ima prostora za približno 100 oseb, velika učilnica pa ima okroglo 200 sedežev. Razna oprema se mora seveda smotreno

lovišča. Seveda pa tudi skupno pohajajo na brakade. Mi lovci smo tega dejstva prav veselji, ker bo marsikateri pridobil posebno pri zadnjih trilih marsikaj poučnega, česar pri nas dosedaj še nismo imeli. V Reichu se je namreč lov izvajal vse bolj strogo kakor pa pri nas v bivši Jugoslaviji, kjer so se nekatera lovišča naravnost opustošala. Pisec teh vrstic pa nikakor ne misli tu prizadejati onih lovišč, kjer se je vsa divjad brez izjeme res ščitila in gojila. Zleti bi bilo, da se lovstvo tudi v bodoče goji in strelja le tisto in tam, kjer je to res potreba.

nanovo nabaviti. Tako je na primer potrebno, da se drugi trakt hiše opremi s kurilno napravo. Prostori, v katerih so spravljeni udeleženci tečajev, so čedne sobe z eno do tremi posteljami in omogočajo udeležencem tečajev, da se lahko zaposlijo tudi po dnevnem delu.

Okolica zvezne šole daje poleti in pozimi priliko za telesno vežbanje v prostem času. Nekaj kilometrov od železniške postaje Wald leži kraj Kronau, ki je izhodišče za planinske in smučarske izlete. Prosta kopel na zemlji zvezne šole daje možnost za plavanje.

Zvezna šola se bo razvila v dom, ki bo pomemben tako za stare kakor za nove pokrajine. Tako so v zadnjem času imeli zborovanje v zvezni šoli šolski poverjeniki NSDAP, njihova članstva in skupine iz domače pokrajine Kärnten: v Südkärnten na službo poklicani učitelji so bili pozvani k pouku in občinski tajniki dobijo v mesecu novembru svojo strokovno izzbrazbo.

Pred enim tednom so bili v svrhu izobrazbe, potrebne za izvrševanje njihovih nalog, v zvezno šolo pozvani blagajniki Ortsgruppen KVB. Vodja finančne uprave zveznega vodstva Pg. Steinberger, je v večernem predavanju blagajnikom Ortsgruppen pojasnil bistvo njihovega dela, in Bundesschulungsleiter, Pg. Dimnik, je s pomočjo slik predaval o Führerju. Prihodnjega dne je Pg. Steinberger na podlagi praktičnih primerov razlagal točno vodstvo blagajne v Ortsgruppi. V lahko razumljivih besedah je obrazložil temelje blagajništva. V kratkem predavanju je Bundesgeschäftsführer, Pg. Ruschnig, razložil pomen organizacije. H koncu zasedanja je govoril Bundesführer-Gauamtsleiter Schick. Pri-

kazal je v svojih izvajanjih udeležencem tečaja velika dogajanja sedanosti. Načel je tudi vprašanje krvnega vpliva v teh ozemljih. V svojih nadaljnjih izvajanjih je Bundesführer podal sliko v političnem položaju in o pomenu borbe nemškega naroda za svobodo proti dvema svetovnim sovražnikom, plutokraciji in bolševizmu. Jedva so blagajniki ortsgруп zapustili šolsko splotje, so že dospeli občinski tajniki, da se izvezbajo za praktično delo.

3x domovine

Krainburg. (Gramozno trebilnica do bimo.) Tvrški Rapatz in Schütz iz Klagenfurta izvršujeta v področju občine St. Georgen pri Krainburgu večje gradbe cest. Da se olajšajo talna dela in prištedijo delavne moči, se bo postavila gramozna trebilnica. Ta je bila na kolodvoru v Krainburgu iztovorjena in se je pod lastno paro pripeljala do stavbejega mesta, ki je oddaljeno 6 km. Trebilnica je imela polževo hitrost 150 m na uro. Vred tega povzroča na ozkih mestih hčeste pv svoji ogromni velikosti kratke prometne prekinitve. Dne 12. novembra je prišla do mesta čez Kancker in potrebovala čez ta, 40 metrov dolgi most približno 15 minut. Med tem časom je bil most za druga vozila zaprt. Tudi peši in kolesarji so se bili ustavili in občudovali ne vsakdanjo »prometno oviro«.

St. Georgen pri Krainburgu. (Šolski pouk je povsod pričel.) Doslej ste bili v tukašnjem občinskem področju od štirih šol otvorjeni samo šoli St. Georgen in Olscheuk. Pred nekaj dnevi pa je pričel tudi pouk na šolah Hüben in Michelstetten. Na šoli Hüben boste poučevali dve učiteljici iz Wiene, ki sta se sami javili za to službo.

Selzach. (Nezgodna prižaganju.) Posestnika in gostilničarja Mihaela Berze iz Laische je pri žaganju lesa zajela cirkularka. Pri tem so mu bili odrezani en del desne dlani in dva prsta. Ponesrečenec je bil prepeljan v bolnišnico v Gallenfels.

Tschernutsche. (Nezgodna.) V kamekolomu v Kankertalu je delavcu Janezu Oražmu iz Gmajne pri Tschernutschah padel kamen na levo nogo in ga težko pokodoval. Ponesrečenec je bil prepeljan v bolnišnico Gallenfels.

Littai. (Novi občinski komisar.) Komisar na tukašnji občini ing. Buschmann je odšel nas voje novo službeno mesto v Reich. Njegovo mesto je zasedel Weber Lothar iz Veldeša.

Littai. (Nezgodna.) Ga. M. Kimovec iz Grazdorfa, soproga čevljarja, je tako nesrečno padla po stopnicah, da si je zlomila desno nogo, 50-letni mehanikar iz Littai Rosmanith Julij se je z motorjem ponesrečil tako, da je dobil pretres možganov. Nezvestnega so pripeljali v bolnišnico v Cilli. Njegovo stanje je zelo resno. — Pri zidavi javnega kopališča v Littai je padel z odra 30-letni zidar Kolmann Mathaus iz Grazdorfa 69. Dobil je poškodbe po telesu. Vendar je upati, da bo kmalu okreval. — Z loncem vrele vode se je poparila 30-letna kuharica Rupnik Maržana iz Littai. Zadnja dva se zdravita v domači oskrbi.

Moderne Billen

Dipl.-Optiker C. Krontub

Klagenfurt

Wahnhofstraße 15

Visoki svetlobni učinek
Velika ekonomičnost.

Zahtevajte vedno Osram-D

OSRAM-D daje poceni svetlobo.

Dr. F. J. Lukas

Izrežite! Hranite!

Nemščina metodično in praktično Deutsch methodisch und praktisch

24. LEKCIJA

Lösung der Aufgaben

- I. 1. Das Haus wird von den Maurern gebaut. 2. Der Brand wird von der Feuerwehr gelöscht. 3. Die Fische werden von den Fischern gefangen. 4. Die Bücher werden von den Buchdruckern gedruckt. 5. Das Erz wird von den Bergleuten gefördert. 6. Der Herr wird von seinem Hund begleitet. 7. Die Verbrecher werden von den Richtern verurteilt. 8. Das Gras wird von den Bauern gemäht. 9. Die Großmutter wird von ihrem Enkel geküßt. 10. Karl wird von den Geschwistern geliebt. 11. Dem Lügner wird nicht geglaubt. 12. Unsere Freunde werden von uns zum Tee eingeladen. 13. Der Wagen wird vom Pferd gezogen. 14. Das Haus wird vom Hunde bewacht. 15. Der Kunde wird vom Friseur frisiert. 16. Die Filme werden von den Fotografen entwickelt. 17. Die Wäsche wird von der Wäscherin gewaschen und gebügelt.
- II. Der Teich des Schlosses, der Herr des Hauses, die Frau des Hauses, das Spital der Tiere, der Schlüssel des Zimmers, die Schalen der Kartoffel, die Uhr des Turmes, das Band des Hutes, die Decke des Bettes, der Schaffner der Straßenbahn.
- III. 1. Die englischen Flieger bombardieren Wohnviertel deutscher Städte. 2. Die Tischler erzeugen die Möbel. 3. Die Hausgehilfin reinigt den Boden. 4. Der Wind verlöscht das Licht. 5. Die Mutter badet den Säuling.
- IV. 1. Ich sehe sie am Bahnhof. 2. Ich kenne sie. 3. Wir bringen ihnen einen Rosenstrauß. 4. Wir grüßen ihn. 5. Ihr verkauft sie ihm.
- V. 1. H komu ste šli? 2. Pri kom ste bili? 3. Kdo vam je to pravil? 4. Komu ste telefonirali? 5. Kam ste vtekli svojo vozovnico? 6. Danes nimamo tako lepega sadja kakor predčerašnjem. 7. Bodite tako ljubeznivi in dajte mi jedilni list.

Pretekli čas

Pravilni glagol

ich	mach-te	—	naredil (a, o) sem
du	mach-test	—	naredil si
er, sie, es	mach-te	—	naredil je
wir	mach-ten	—	naredili (e, a) smo
ihr	mach-tet	—	naredili ste
sie	mach-ten	—	naredili so
Sie	mach-ten	—	naredili ste

Übungssätze mit regelmäßigen Zeitwörtern. 1. Als ich ihm die Wahrheit sagte, machte er ein dummes Gesicht. 2. Er er-

Wiederholende Zwiesgespräche

- Wie spät ist es? Wieviel Uhr ist es?
Es ist 10 Minuten vor 4 Uhr.
- Bitte können Sie mir die genaue Zeit sagen?
Ja, es ist genau 8 Uhr 27.
- Um wieviel Uhr wird gefrühstückt?
Zwischen 8 und 9 Uhr.
- Wann wird zu Mittag gegessen?
Gegen 1 Uhr.
- Wann beginnen die Vorstellungen im Kino?
Ich weiß es nicht, da müssen Sie in der Zeitung nachsehen.
- Haben Sie noch einen Augenblick Zeit?
Ja, wozu?
Gehen Sie mit mir zur Post, ich muss ein Telegramm aufgeben.
- Wann fährt ein Autobus nach Veldes?
Alle halben Stunden.
- Wielange geht man zu Fuß bis zur Post?
Ungefähr 20 Minuten.
Und wie lange dauert es mit der Straßenbahn?
Ungefähr 10 Minuten.
- Werden Sie morgens immer um 7 Uhr wach?
Ja, ich habe einen Wecker, der weckt mich auf.
Geht Ihre Uhr genau?

zählte Geschichten und glaubte sie selber nicht. 3. Dieses Kind lachte und weinte gleichzeitig. 4. Fritz rauchte täglich 10 Zigaretten. 5. Wir suchten unseren Freund den ganzen Tag. 6. Wohin stellte sie die Vase? Ich glaube auf den Tisch. 7. Hörtest Du um 10 Uhr die Nachrichten? Ja, es war eine sehr interessante Sondermeldung über die Versenkung einiger großer englischer Handelsdampfer. 8. Was sagte sie zu dem schönen Geschenk? Sie weinte und lachte vor Freude. 9. Was sollten wir machen? Wir durften ihn nicht allein lassen, weil er im Fieber fantasierte. 10. Er konnte nicht schlafen, weil der Lautsprecher des Nachbarn die ganze Nacht spielte. Am nächsten Tag beschwerte er sich bei der Polizei, welche den Nachbarn verwarnte und ihm mit der Beschlagnahme des Apparates oder mit einer empfindlichen Strafe drohte. 11. Das arme Fräulein Lotte durfte nicht ausgehen und musste eine bittere Medizin trinken. 12. Wieviel mussten Sie für die Fahrt nach Wien bezahlen? Ich glaube 60 RM. 13. In welchem Jahrhundert lebte Bismarck? 14. Sie liebte ihre Kinder über alles und arbeitete Tag und Nacht für sie.

Pretekli čas pomožnega glagola »sein« in »haben«

	sein	—	biti
ich	war	—	bil (a, o) sem
du	warst	—	bil si
er, sie, es	war	—	bil je
wir	waren	—	bili (e, a) smo
ihr	waret	—	bili ste
sie	waren	—	bili so
	haben	—	imeti
ich	hatte	—	imel (a, o) sem
du	hattest	—	imel si
er, sie, es	hatte	—	imel je
wir	hatten	—	imeli (e, a) smo
ihr	hattet	—	imeli ste
sie	hatten	—	imeli so

Übungssätze: 1. Während des Sommers war ich am Wörthersee. 2. Waren Sie in Pörschach oder in Velden? Ich war in Krumpendorf. 3. Wir suchten uns eine andere Wohnung, der Zins war uns zu hoch. 4. Wie war das Wetter gestern? Es war sehr schön, wir hatten den ganzen Tag herrlichen Sonnenschein. 5. Er hatte immer viele Sorgen mit seinen Kindern, weil sie nichts lernen wollten. 6. Die Soldaten waren schon sehr müde, sie hatten über 40 km Marsch hinter sich. 7. Warum hattest Du keine Lust zu schwimmen? Ich hatte schon Lust aber ich war krank. 8. Hatten Sie nicht einen Garten hinter dem Hause? Ja, aber dort haben wir jetzt einen Tennisplatz. 9. Dieser Bäcker hatte immer gutes Brot.

- Koliko je ura?
10 minut pred 4. uro.
- Prosim, ali mi morete povedati točni čas?
Da, sedaj je ura točno 8.27.
- Kdaj se zajtrkuje?
Med 8. in 9. uro.
- Kdaj se obeduje.
Proti 1. uri.
- Kdaj se pričnejo predstave v kinu?
Ne vem, morate v časopis pogledati.
- Ali imate še trenutek časa?
Da, za kaj?
Pojdite z menoj na pošto, moram oddati brozjavko.
- Kdaj (od-)odpelje avtobus na Bled?
Vsake pol ure.
- Kako dolgo je peš do pošte?
Približno 20 minut.
In kako dolgo je s cestno železnico?
Približno 10 minut.
- Ali se zbudite vsako jutro ob 7. uri?
Da, imam budilko, ki me zbudi.
- Ali je vaša ura točna?

Im allgemeinen ja, aber manchmal geht sie um einige Minuten vor.

Wann sehen wir uns wieder?
Hoffentlich nächsten Sonntag um dieselbe Zeit.

In welchem Jahrhundert leben wir?
Wir leben im 20. Jahrhundert.

Aus der Zeitung:

Lichtspiele Nord. Wegen des großen Erfolges verlängert! »Dir gehört mein Herz«. Für Jugendliche zugelassen. Beginn der Vorstellungen: Wochentags: 16, 18.30 und 21 Uhr. Sonntags 13.30, 16, 18.30 und 21 Uhr. — Jeden Sonntag um 10 Uhr vormittag: Wochenschau-Sondervorstellung. Vorverkauf täglich von 8 bis 12 Uhr und von 14 bis 15 Uhr.

Altpapier, Hadern und Knochen kauft Karl Maier, Feldgasse 30.

NSG »Kraft durch Freude«, Klagenfurt. Mittwoch 20 Uhr im KdF Saal, Tanzabend Manon Ehrfur — Rolf Janke, erste Solotänzer der Berliner Staatsoper. Am Flügel: Kurt Schwaen.

Ein Scherz

Unter Freundinnen

A: Sie hat mir gesagt, Du hast ihr das Geheimnis gesagt, von dem ich Dir sagte, Du sollst es ihr nicht sagen.

B: Ich hatte ihr doch gesagt, sie soll Dir nicht sagen, dass ich es ihr gesagt habe.

A: Ich habe ihr versprochen, Dir nicht zu sagen, dass sie mir gesagt hat, dass Du es ihr gesagt hast; also sage ihr nicht, dass ich Dir gesagt habe, dass sie es mir gesagt hat!

Unterhaltende Physik

Wie kann man von Boden eines mit Wasser gefüllten Tellers ein Geldstück wegnehmen ohne sich die Finger nass zu machen?

Schneiden Sie ein Stück Kork in zwei Teile, befestigen Sie auf einer der Hälften zwei Zündhölzchen und lassen sie sie auf dem Wasser schwimmen. Daraufhin nehmen Sie ein Trinkglas in die linke Hand, zünden die Zündhölzchen an und bedecken Sie mit dem Glas. Die brennenden Zündhölzer verzehren den im Glas enthaltenen Sauerstoff und erlöschen daraufhin. Das Wasser dringt nun in das Glas ein und Sie können das Geldstück ohne sich die Finger zu benetzen aus dem Teller nehmen.

Aufgabe

I. Sprengajte v preteklem času: kaufen, rauchen!

II. Postavi v pretekli čas: 1. Ich muß zur Post gehen. 2. Du machst eine Kur. 3. Ich habe keinen Reisepaß. 4. Karl hustet stark. 5. Das Publikum folgt mit Begeisterung dem Wettkampf, es klatscht Beifall. 6. Wir hören einen interessanten Vortrag im Rundfunk. 7. Sie haben einen neuen Hut. 8. Ihr wollt nicht mit dem Zug sondern mit dem Auto fahren. 9. Die Arbeiter rauchen in der Arbeitspause ihre übliche Pfeife.

III. Prestavi v slovenščino. 1. Ich wollte meiner Schwester eine Überraschung bereiten und kaufte ihr eine Ziehharmonika. 2. Heute war es wieder sehr kalt. 3. Er wünschte mir eine gute Reise und viel Vergnügen in Wien. 4. Wir benachrichtigten unsere Bekannten durch ein Telegramm von unserer Ankunft in Graz. 5. Er wohnte zwar nicht in meiner Straße aber ich begegnete ihm fast jeden Tag im Autobus. 6. Unser Freund Albert erzählte gerne einige geistreiche Witze. 7. Das Zimmer, das wir bewohnten, war schön und geräumig, leider fehlte das Fließwasser. 8. Diese grosse Damenhandtasche war noch sehr billig, sie kostete nur 21 Mark. 9. Das schönste Wetter auf der ganzen Reise hatten wir am Rhein. 10. Wir plauderten den ganzen Abend über sehr interessante Dinge.

Wörter

- abwandeln (z. B. ein Zeitwort) — spregati (n. pr. glagol)
Altpapier (s) — starl papir
Arbeitspause (w) — odmor med delom
aufgeben (einen Brief) — oddati
aufwecken — zbuditi
befestigen — pritrditi, utrditi
begegnen — srečati
Beifall (m) — odobravanje

Vobče da, ali včasih prehitova za par minut.

Kdaj se zopet vidimo?
Kakor upam prihodnjo nedeljo ob istem času.

V katerem stoletju živimo?
Živimo v 20. stoletju.

- Beifall klatschen — ploskati
benachrichtigen — obvestiti
benetzen (naß machen) — omočiti
bereiten — pripraviti
Beschlagnahme (w) — zaplemba
beschweren (sich) — pritožiti se
Damenhandtasche (w) — ženska ročna torba
daraufhin — nato
derselbe, dieselbe, dasselbe — tisti, -a, -o
drohen — pretiti
eindringen — vdreti
empfindlich (spürbar) — občuten, -a, -o
enthalten (enthältst, enthielt, enthalten) — vsebovati
der enthaltene Sauerstoff — kisik, ki je v čem
erlöschen — ugasniti
fantasieren — sanjariti
Fernruf (m) — klic (telefonski)
Flügel (m) (Klavier) — klavir
folgen — slediti
frühstücken — zajtrkovati
füllen — (na)polniti
geistreich — duhovit
Geheimnis (s) — tajnost, skrivnost
gehören — pripadati
das gehört mir — to je moje
Geldstück (s) — novec
gleichzeitig — istočasno
Hadern (w) — cunje
Handelsdampfer (m) — trgovski parnik
Hälfte (w) — polovica
Jahrhundert (s) — stoletje
Jugendliche (m u. w) — mladina
klatschen (Beifall) — ploskati
Knochen (m) — kost
Kork (m) — zamašek
Kur (w) — zdravljenje
eine Kur machen — zdraviti se
lassen — pustiti
Lichtspiele (w) — kino
Marsch (m) — (po)hod
Medizin (w) — zdravilo
morgens — zjutraj
nachsehen — pregledati, prizanesti
naß — moker, -a, -o
nehmen (du nimmst, nahm, genommen) — vzeti
Norden (m) — sever
Pfeife (w) (rauchen) — pipa
Physik (w) — fizika
plaudern — kramljati
Publikum (s) — občinstvo
Sauerstoff (m) — kisik
selber (selbst) — sam
Solotänzer (m) — soloplesalec
Sondermeldung (w) — posebno poročilo
Sondervorstellung (w) — posebna predstava
Sonnenschein (m) — sončni sij
Sorge (w) — skrb
Staatsoper (w) — državna opera
Tanzabend (m) — plesni večer
Tennisplatz (m) — tenisigrišče
Trinkglas (s) — čaša
unterhaltend — zabaven
Überraschung (w) — presenečenje
üblich — običajen, -a, -o
Vergangenheit (w) — preteklost
verhängen — zastreti; Strafe verhängen — kaznovati
Versenkung (w) — potapljanje, potopitev
verwarnen (jemanden) — svariti
verzehren — zaužiti
vorgehen — postopati
Vortrag (m) — predavanje
Vorverkauf (m) — predprodaja
wachwerden — zbuditi se
Wecker (m) — budilka
wegnehmen — odvzeti
Wettkampf (m) — tekmovanje
wiederholen — ponoviti
Ziehharmonika (w) — harmonika
Zins (m) (Miete) — najemnina
zulassen — dovoliti
Zwiesgespräch (s) — dvogovor
- Redewendungen
vor Freude lachen — od veselja se smejati
jemanden über alles lieben — koga nad vse ljubiti
etwas hinter sich haben — nekaj za seboj imeti
jemanden eine Überraschung bereiten — koga presenetiti
über etwas plaudern — pogovarjati se o čem

Alle Betriebsführer
brauchen
die neuen Lohnsteuerlabellen
Vorrätig
Buchhandlung NS.-Gauverlag und Druckerei
Kärnten - Krainburg, Klagenfurt

Für alle Schulleiter!

Demnächst erscheint

**KÄRNTNER LEHR-
STOFFVERTEILUNG**
Preis 7.80 RM

Vorausbestellungen
erbeten an:

BUCHHANDLUNGEN
des N.S.-Gauverlages Kärnten
Klagenfurt, Krainburg
Villach, Wollisberg

Südkärntner

Ihr seid jetzt deutsch
Darum leset das Buch:

**Moschner, Kärnten
Grenzland im Süden.**

Ein Bericht über Arbeit und
Erfolg der NSDAP, in Kärnten
Preis 1.20 Reichsmark

Vorrätig: Buchhandlungen
NS.-Gauverlag Kärnten
Klagenfurt - Krainburg

ZUGPFERD,

Fuchsstute, 170 cm groß, schwer, Älter,
langsam, mit Geschirr, gegen schnelles
mittelgroßes nötigenfalls unter Aufzah-
lung zu tauschen gesucht von Holzindu-
strie Vintgar in Buchheim Post Görtschach
bei Veldes.

KONJA ZA VOZŃJO

Kobiljo rujave barve, 170 cm visoko, tež-
ko, starejšo, počasno, z opravo, zamenja
proti hitremu srednjevelikemu konju, po
potrebi z doplačilom: Lesna industrija
Vintgar v Buchheim, pošta Görtschach
pri Veldes.

Rudolf Sicherl

Laak a. d. Zaier

SPEZEREI UND
KOLONIALWAREN-
HANDLUNG

Herstellung

folgender Gerbstoffe:

Pinolan N, Pinolan CC, Pinolan
CC Sp, Fichtenrindenextrakt, Ke-
molan TF u. TC, Summach ez.

G. M. B. H. - ZWISCHENWASSERN

Laufender Einkauf jedes Quantum Fichtenrinde

Obvestilo

o izplačanju potrdil Nemške vojne sile o dajatvah in prejemih.

Opozarja se na to, da se bodo na zasedenem ozemlju Koroške in Kranjske od delov
čet ali službenih mest Nemške vojne sile izgotovljena potrdila o dajatvah in prejemih
izplačala.

Ta potrdila o dajatvah in prejemih je najpozneje do 15. decembra 1941
predložiti pri krajevno pristojnem političnem komisarju.

Na sličen način je prijavitelj zahteve do odškodnin za dajatve Nemški vojni sili, za
katere svoječasnno niso bila izgotovljena potrdila o dajatvah in prejemih.

Za predlog je uporabiti obrazce, ki se dobijo pri občinskih političnih komisarjih.

Veldes, dne 31. oktobra 1941.

Načelnik civilne uprave za zasedeno ozemlje Koroške in Kranjske.

SPEDITIONSHAUS

A. KUNSTL & SÖHNE

KLAGENFURT
Rosentaler Str. 6

Möbeltransporte
Speditionen aller Art

Friedrich Jungbauer

Lebensmittel - Grosshandel

Klagenfurt, 10.-Oktober - Strasse 28
Fernruf 17-73

Lager in: Klagenfurt, Kühnsdorf
Villach, Friesach

Spielwaren
Kinderwagen
Kinderbetten.

GRÜNER
Klagenfurt, Bahnhofstr.

Ch. Grollitsch & Co.

Kohlengrosshandel

Klagenfurt, Fröhlichgasse Nr. 40

Ruf Nr. 2823 2824

Spar- und Darlehenskasse Krainburg

G. m. unb. H. (Goetheplatz)

Führung von laufenden Konten. - Entgegennahme von Einlagen auf Sparbuch.
Darlehen aller Art.

Amisstunden von 8-12 Uhr. - Uradne ure za stranke od 8.-12. ure
Vodimo tekoče račune. - Sprejemamo hranilne vloge na hranilne knjižice.
Dajemo posojila.

Kmetijska zadruga

v Viru pri Domžalah

nasproti mlina Majdič

Poljedeljski stroji

Umetna gnojila

Apno za gnojenje

Krmila

Semena

Semenski krompir

Je začela s poslovanjem

Creditanstalt - Bankverein

Filiale Krainburg - Zahlstelle Veldes

Hauptsitz Wien, Filialen und Zahlstellen an allen bedeutenderen Plätzen - Durchführung sämtlicher Bankgeschäfte, Entgegennahme von
Einlagen auf Sparbuch und in laufender Rechnung

Die seit 103 Jahren bestehende
**Adriatische
Versicherungs-Gesellschaft**

Direktion für das Deutsche Reich
und die

**Internationale Unfall- und
Schadenversicherungsgesellschaft
Wien**

Haben die bisher durch die Filialdirektion ihrer Gesellschaft in Laibach unter dem slowenischen Firmenwortlaut »Jadranska zavarovalna družba« und »Internationale« Družba za zavarovanje proti neizgodam in škodam na Dunaju verwalteten eigenen Versicherungsbestände sowie den Versicherungsbestand ihrer Tochtergesellschaft »Rosijska-Fonsiers« (Belgrad) in der Untersteiermark und in den besetzten Gebieten von Kärnten und Krain in ihre Betreuung übernommen und haben mit Zustimmung des Chefs der Zivilverwaltungen Marburg und Veldes nunmehr auch die Versicherungswerbung in den genannten Gebieten in vollem Umfang aufgenommen.

Versicherungszweige:

Fener	Haftpflicht aller Art	Betriebsstillstand
Einbruchdiebstahl	Kraftfahr	Wasserleitungsschäden
Kassenhebenberaubung	Einzelunfall	Transport
Verbundene Hausrat	Schülerunfall	Valoren
Glas	Binderunfall	Reisegepäck
Maschinenbruch	Kollektivunfall	Garderobe
Glockenbruch	Lebenslängliche	Hotel-Reiseeffekten
	Eisenbahnunfall	

und Lebensversicherungen aller Art.

Die beiden Gesellschaften, die in den neuen Gebietsteilen schon seit vielen Jahrzehnten tätig sind, werden gemäß ihrer Tradition alles daransetzen, sich das ihnen bisher stets entgegengebrachte Vertrauen auch in Zukunft uneingeschränkt zu erhalten. Eigene Niederlassungen und Niederlassungen von Konzerninstituten in allen europäischen Ländern und in Übersee.

Zuständige Geschäftsstellen:

- Filialdirektionen: Graz, Bismarckplatz Nr. 3
 Filialen: Klagenfurt, Adolf-Hitler-Platz Nr. 13
 Klagenfurt, Rainerhof, Obstplatz
 Hauptagenturen: Marburg, Sollenplatz Nr. 3
 Cilli, Ringstraße Nr. 9
 Inspektorat: Krainburg, Kothalgasse Nr. 21

Vertretungen in allen größeren Orten. Neue Vertretungen werden errichtet.

Kupujem
škafce vseh vrst po najvišji ceni.
Sodarstvo
FRANC SULCER
Marburg a. D., Kaserngasse 7

Lest den
Karawanken-Bote!

**Elektromotoren
Geräte**
BELEUCHTKÖRPER

Installationen von
F. Czernowsky
Elektromeister - Klagenfurt

Seit 1874
I. Kärntner Harmonikaerzeugung
R. NOVAK
Klagenfurt, Ebentaler Straße Nr. 7
Fernruf 2482

Reklame -
Andenkenartikel -
Kartonagen
W. GOERNER
Fabrik: Klagenfurt, Feldkirchner Str. 37

Universale

Stroh- Filz-
hut und
Slumpen-

Erzeugung
für Damen
und Herren

Domschale

A. Kaschmann Nachf.
Eisenhandlung
Laak a. d. Zaier

Kdor varčuje,
skrbi za svojo starost;
radi tega nosi tudi ti
svoje prihranke v

Kreissparkasse Krainburg
z glavno podružnico Laak

Wer spart,
sorgt für das Alter;
deshalb trage auch Du
Deine Ersparnisse in die

Kreissparkasse Krainburg
mit der Hauptzweigstelle Laak

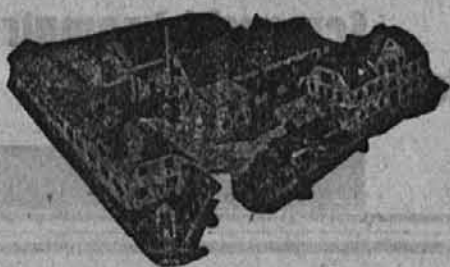
Sperrholz
Paneelplatten
Holzfaserplatten
Furniere
Parketten
HANS TRANINGER
Klagenfurt, Völkermarkterstraße - Ruf 1595

Kaffeemittel
ESSIG · SENF

FABRIK C. WENGER KLAGENFURT

**FUCHSE
MARDER
ILTISSE
UND ALLE
ROHFELLE**
kauft
WIENER PELZWERKSTÄTTE
J. Vesely
KLAGENFURT, Flensburger Str. 2

ROSSHAARSPINNEREI „KNIFITZ“
Inhaber
C. SCHIFFRER
STRASCHISCHE - KRAINBURG
Gegründet 1829 — Telefon Nr. 2. Straschische

IZDELOVANJE HIGIENSKO OČIŠČENE IN STERILIZIRANE NA PARI 115° C SPREDENE ZIME
STRASCHISCHE 152

Prodam
otroško posteljo s predalom.
Kupim
otroške sanke.
Frank Paula — Am Hang 8 bei Krainburg

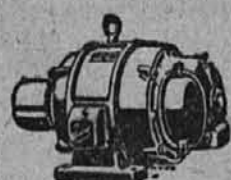
Karawanken Bote
spada v vsako
gorenjsko hišo!

Čitajte Karawanken-Bote

**Alpenländische
ZUCKERWARENFABRIK**

**Gelautz
&
Köffler
Klagenfurt**

Karl Schilling
Krainbu
Elektrotechnisches
Unternehmen

